

Een beetje Hollands?

De baten van SOx, maar ook de kosten. Daarover ging het tijdens een recente rondetafeldiscussie met accountants en hun SOx-klienten. Tevredenheid overheerst, maar niet op alle punten.

ARJAN GRAS

de **Interne accountant**

Eind april 2007 organiseerden NIVRA en Controllers Instituut een rondetafelbijeenkomst over artikel 404 van de Sarbanes

Oxley Act (SOx). Een onderwerp dat, ook nadat de meeste bedrijven SOx hebben geïmplementeerd, nog volop leeft, getuige het volgestroomde auditorium van Dauphine in Amsterdam. Centrale vraag tijdens de bijeenkomst was of de baten van SOx wel opwegen tegen de kosten.

Dat staat garant voor een stevige discussie, zou je denken. Zeker gezien ronkende krantenkoppen van de afgelopen maanden. In artikelen als 'Accountant kan veertig procent goedkoper', 'Onvrede over controle SOx' en 'Accountant kan sneller en goedkoper werken' moesten vooral de accountantskantoren het ontgelden.

Toch moest moderator Jaap Koelewijn al zijn trucs en vaardigheden uit de kast trekken om het vuurtje wat op te stoken. De panelleden bleken namelijk op veel punten opvallend eensgezind.

Duwtje

Of SOx echt wat oplevert? "Ja, wel degelijk", betoogde Simone Heidema van adviesbureau Corgwell. "SOx draagt bij aan een verhoogde awareness ten aanzien van risico's en de

manier waarop die al dan niet kunnen worden beheerst." Patrick van Zuilen (KLM) beaamt: "SOx stelt je in staat eerder fouten te onderkennen. Er bestond misschien toch hier en daar de neiging om achterover te gaan leunen. SOx was het duwtje in de rug dat we nodig hadden."

"SOx maakt de gewenste risicobewuste cultuur als het ware tastbaar", stelt Marcel Smits, cfo van KPN. "Het helpt drama's te voorkomen. Dit jaar kwam er bij ons al een aantal cijfermatige aanpassingen in een vroeg stadium naar voren, en dat was erg prettig." Wel heeft het volgens SOx-projectleider Bert Schijf van KPN even geduurd voor de meeste organisaties van het nut van SOx doordrongen raakten. "Ook wij dachten, toen we voor het eerst werden geconfronteerd met het boekwerk met voorschriften: Dit kan niet de bedoeling zijn!"

Accountantskosten

De meeste bedrijven hebben kosten noch moeite gespaard om aan al die regels te kunnen voldoen. Maar die tijd lijkt voorbij. Na het eensgezinde eerste discussie-uur leek het onwaarschijnlijk, maar er is ook kritiek op SOx: het staat het ondernemen in de weg, is te bureaucratisch, te duur, niet effectief en ga zo maar door. De belangrijkste klacht betreft

echter de accountantskosten. Die zijn fors gestegen, tot wel zestig procent. En is dat eigenlijk niet mede het gevolg van de wel heel erg conservatieve aanpak van die kantoren, vroeg iemand van Shell vanuit de zaal. Die stellen misschien wel erg hoge eisen aan de controlesystemen, omdat ze die elk jaar moeten goedkeuren, met de bijbehorende accountantsrekening.

Marcel Smits (KPN): 'Dit jaar kwam bij ons een aantal cijfermatige aanpassingen in een vroeg stadium naar voren.'

FOTO: MARIA BROUWER

FOTO: MARIA BROUWER

Huub Wüst (PwC): ‘SOx was een uitdaging voor zowel bedrijven als accountants. Voor ons is het ook niet makkelijk geweest.’

Jan Nooitgedagt (Ernst & Young): ‘Het is wel een beetje Hollands om steeds over de kosten te praten.’

Jan Nooitgedagt (Ernst & Young) riposteerde: “Als dat zo zou zijn, dan zouden we wel heel erg op de korte termijn denken. Dan zouden we diensten willen verkopen die uiteindelijk geen toegevoegde waarde hebben.”

Patrick van Zuilen (KLM) bleek sceptisch: “De grootste kostenpost is de externe accountant. Die kosten kunnen zeker omlaag.”

Huub Wüst, partner PricewaterhouseCoopers:

“SOx was een uitdaging voor zowel bedrijven als accountants. Voor ons is het de afgelopen jaren ook niet makkelijk geweest. Het was een flinke job om mensen aan boord te krijgen en te houden, en om ze gemotiveerd te houden.” Volgens Wüst moet men in Nederland niet opnieuw het wiel willen uitvinden. “Komend jaar ligt de focus vooral op de vraag hoe we SOx onderdeel maken van de normale bedrijfsvoering.”

bedrijven aanzienlijk kunnen verlagen. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat wij als accountants alleen maar risico lopen en niets zouden mogen verdienen.” Wie risico’s loopt, betoogt hij, mag daar ook een vergoeding voor vragen.

‘Dialoog’

Voor accountant Van Wanrooy van BDO is het klip en klaar: “Ook ik werk bij een openbaar accountantskantoor, maar ik vind dat accountants volledig aansprakelijk moeten zijn als ze fouten maken”, stelde hij vanuit de zaal.

“Wel moet er goed worden gekeken naar het deel van de schade waarvoor de accountant verantwoordelijk is.”

Een ander opperde dat ook de toezichthouder aansprakelijk gesteld zou moeten worden. Maar volgens Smits is dat een heilloze weg. “Iedereen draagt zijn eigen verantwoordelijkheid.”

Het is goed om nu de dialoog aan te gaan, vindt men. Al blijkt het lastig om verschillende bedrijven met elkaar te vergelijken. Maar waar de vergelijking opgaat is het interessant om de verschillen te analyseren.

Nooitgedagt: “Ga in discussie met je accountant om het proces te verbeteren. Laten we zorgen dat we nog meer benefits uit SOx halen. Het gaat uiteindelijk om het vertrouwen van de belegger. En het is wel een beetje Hollands om steeds over de kosten te praten.” ■

Aansprakelijkheid

Hadden de accountants niet eerder kunnen zorgen voor de ontwikkeling van *guidance*, reageerde iemand uit de zaal. Nooitgedagt: “SOx is ook een *learning process*. Je kunt het alleen maar goed doen als bedrijven onderling en met ons goed communiceren.”

Jaap Koelewijn gooide nog wat olie op het vuur. “Worden accountants in hun werkwijze niet te veel gehinderd door hun aansprakelijkheidsrisico? Accountants staan onder toezicht, en dat dwingt ze de regels conservatief te interpreteren. Zijn ze daardoor niet geneigd elk detail als een risico in te schatten, uit angst om onzorgvuldig te werk te gaan? Zouden accountants niet minder aansprakelijk moeten zijn?”

Wüst (PwC): “Als accountants minder aansprakelijk zouden zijn, zou dat de kosten voor

Deelnemers

- Simone Heidema RA, partner Corgwell CPI Governance
- Cees Klumper, Ahold, onder meer verantwoordelijk voor het SOx-compliance-proces
- Mike Mansfield, SOx-projectleider Aegon
- Jan Nooitgedagt, voorzitter Ernst & Young Nederland
- Erick Noorloos, senior auditor KPN
- Bert Schijf, SOx-projectleider KPN NV
- Marcel Smits, cfo KPN NV
- Huub Wüst, partner PricewaterhouseCoopers Accountants NV
- Patrick van Zuilen, SOx-projectleider KLM

Allen, met uitzondering van Mike Mansfield, zijn registeraccountant.